

SOKAN VAGYUNK ÉS MÉGIS KEVESEN

Kanada földjét honfitársaink a háború előtti csendesebb időkben csak szórányosan keresték fel; mert azok, akik vándorbot vettek a kezükbe, hogy gazdagabb, szebb jövőt biztosító földet keressenek, legtöbb esetben az Egyesült Államokba mentek és csak nagyon kevesen keresték fel Kanadát.

A szerencsétlen, mindent felforgató háború és az azt követő forradalmak annyira tönkreslyányították a többi ország mellett szegény hazánk közgazdasági életét is, hogy a szegényebb osztályok életstandarja mélyen a létminimum alá szállt. Hogy az éhségtől és a munkanélküliségtől agyongyötört, nép lelkületében feléledt a kivándorlási ábrándja és óriási méreteket öltött a kivándorlás, az annak természetes folyománya.

De miután az Egyesült Államok kormánya előrelátta a XX.-ik század elkövetkezendő népvándorlását, sietett határait a beözönlő néparadat előtt lezárni, s így más út nem maradt nyitva, csak az eddig majdnem ismeretlen Kanada. A vándorutra kelt nép nem sokat gondolkodott, mert neki végeredményben mindegy volt, hogy melyik birodalom fogadja be és megkezdődött Kanada földjének a bevándorlók által való előzőlése.

A beözönlő néparadat között természetes, hogy tetemes számú magyarság is akadt, azt lehet mondani, hogy minden társadalmi osztályból.

Hogy a beözönlés szervezetenlül történt, az most mireánk nem tartozik. Ellenben jogunk van a letelepült magyarság elhelyezkedését és az ezzel járó szervezetséget bírálat tárgyává tennünk.

A régebben letelepült magyarság megélhetése magával hozta a széttagoltságot, s így nem kényszerültek felismerni a szövetkezést érdekeik megvédésére.

A háború utáni időkben akadt néhány tisztességes értelmű magyar ember, akik ezen életszükségletét a magyarságnak felismerték és annak megvalósítása érdekében önzetlenül dolgoznak. De ez nem elégséges. Kell, hogy az összmagyarság felismerve ezen kérdés fontosságát, annak megvalósítása érdekében a legnagyobb odaadást fejtse ki. Ha Isten segít bennünket, egy a közeljövőben a megvalósulás stádiumába jut. De az a fontos, hogy a kezdet kezdetén ne állapodjunk meg, hanem az a fontos, hogy a legnagyobb előrelátással és körültekintéssel, azt, ami már meg van kezdve, olybá fejlesszük, hogy az még évtizedek múlva is az lehessen, aminek most készül.

Az eszme szép, a cél elérhető. Hogy ezen megalakuló „Szövetségre” égető szükség van, az a kanadai magyarság között vitát nem képez. Ellenben azt úgy kell megalkotni, hogy a Kanadában letelepült magyarságnak mindenkor a védőbástyája legyen. Egyelőre a magyarságot érdeklő összes ügyeket ölelje magába, míg később, ha a talaj megkivánja, úgy zökkenő nélkül átvehesse a politikai vezetést is.

Hogy egyelőre még politikailag nem vettük fel a küzdelmet, az a szervezetségünkön mulott. Ellenben rövidesen el fog érkezni az az idő, mikor a magyarság jogos érdekeinek megvédésére nyíltan fel kell vennünk a küzdelmet.

Az 1928.-ik esztendő fordulópontot jelent a kanadai magyarság életében. Ezideig a birodalom felsőbbsege rólunk számot nem vett, sőt azt kell mondanunk, hogy bizonyos mellőzésben és lenézésben részesültünk, mert nem volt szerv, mely hi-

vatva lett volna a magyarság ügyét képviselni. De ezen is túl vagyunk. Most már a birodalom felsőbbsege is elismeri, hogy számottevő tényező és nagyon is megbecsülendő polgárai vagyunk új hazánknak. Igyekezünk kell új hazánkkal szemben ezen elismerést megköszönve, méltókká tennünk magunkat a legmesszebbre méltó becslésre.

A múltban történt hibákat és mulasztásunkat igyekeznünk kell kikörnyálgatni, hogy egy szebb, nyugodalmasabb jövőnek nézzünk elébe a kanadai magyarság.

Szép az igyekvés, szép az előmenetel, csak az a baj, hogy ide is velünk jött a turáni átok. Elkísért bennünket a nemtörődomség. Ahelyett, hogy a szent cél érdekében minden magyár önzetlenül, egyöntetűen összefogna, már kezdi szárnyait bontogatni a „széthúzás ördöge.” A Magyar Szövetség még meg sem alakult és már akadnak olyanok, kik ellene vádaskodnak. Vádolják az egyik oldalon azzal, hogy az nem lesz más, csak egy „Kályvasta” szövetség. Míg a másik oldal pedig azzal vádolja, hogy az „Business” alakulat lesz.

De az egyik félnek sem jut eszébe, hogy a Szövetséget az összmagyarság egyöntetűen csinálja és nem suba alatt, hanem nyíltan. Annak képét olyanra faragják, ami legjobban felel meg a kanadai magyarságnak.

Az a baj, ahelyett, hogy közösen összefogva mindenki, minden igyekezetét arra szentelné, hogy az alkotandó Szövetség mindenben kifogástalan legyen, akadnak egyének, kik mit sem törődve semmivel, nyugodtan várják azt, hogy más kavarja ki számukra a tűzből a gesztenyét.

Sokán vagyunk, de mégis kevesen, ha közös munkáról, közös egyöntetűségről van szó.

SZABÓ PÁL, Weyburn, Sask.

MEGYEN A NYÁJ

cimen hosszabb egyfelvonásos szindarabot közlünk ebben és a következő számunkban — két részben — hogy a színlelő adásokat és egyéb összejöveleteket tartó magyar telepeknek, egyházaknak, egyleteknek, hazafias szép munkájukban így is segítségükre lehessünk.

Olvasóink! bizonyára szívesen fogadják Szilárd Jánosnak, a kitűnő tehetségu magyar írónak ezt a szépséges magyar nyelven megírt palócjátékát.

Akiket a szindarab érdekel, az vágja ki az első részt már ebből a számból és a második részszel együtt tegye el magának, vagy használja fel.

CSICSERIN A ROTHERMERE AKCIÓRÓL

Mint Belgrádból jelentik, a Pravda Csicserinnel folytatott beszélgetést közli, amelyben a népbiztos a következőket mondta:
— Az egész nemzetközeli helyzetet a konzervatív angol politika hatása a-

latt áll, amely egy bolsevikellenes blokkot igyekszik létrehozni. A Rothermere, akció Caehországgal és az olasz agresszióval Jugoszláviával szemben ugyancsak ez angol koncepció keretében tartoznak. Ha a konzervatív kormányzat energiáit belső nehézségeken hajótörést nem szenvednek, úgy újabb irtozatos világháborút fognak felidézni. Mi számítottunk rá, hogy az új esztendő kezdetével Anglia a szovjetunió ellen élesebb akciókat fog indítani.

Visszaéneklés

Csodát várnak, csodát lesnek, a végén hosszabbított lesnek minden kalmárnak megesnek

Csitt, csak föl ne zakladjék, örök délibáblesőket. Hátha egyszer csoda nőhet.

Ha nem is, — hagyjék őket békén, hadd legyen száz bu, gond végén tündérágy a koldusgyékény.

Higyjék, hogy szabalya a farkad, lássák rózsának az avar, — bus mulatság, de ne zavard.

Lehet, halálomat téved nagyidai cigánynéped, mégis: a te magyar néped.

PENGSJET, DOLLARJAT KULDJE A „PANNONIA UTJAN” 296 1/2 Main Str. WINNIPEG, MAN.

EURÓPA JÖVŐ HATALMI CSOPORTOSULÁSAI

Írta: JULIER FERENC, nyug. vezérkari alezredes, Budapest.

Közvetlenül a trianoni békét követő időben már felmerült Csonkamagyarország helyes külpolitikailag orientációjának kérdése. Oly irány választásáról volt szó, melyen elindulva, a trianoni békekötés alkalmával elvesztett területek visszaszerzéséhez juthatunk.

Legelőbb kalandos hírek keltek szárnyra a magyar—oláh perszonalitőről, mely óhaj abból a törekvésből indulhatott ki, hogy az ellenünk alakult kisántárt szétrobbantassék és az erdélyi elnyomott magyarság helyzete megjavíttassék. Nagy szerencse, hogy ez a terv nem valósult meg.

Majd szó volt a hivatalos formába öntendő lengyel barátságról, ami a magyar—lengyel hagyományos jó viszony és a két nemzetnek Nagy Lajos, a Jagellók és Báthory korában volt összekötése alapján a magyar közvéleményben élénk visszhangra talált s megfelelő egyensúlyt jelentett volna a csehekkel szemben. A lengyelek az orosz veszélytől való félelmükben a mi legnagyobb ellenségünkkel, az oláhokkal kötöttek szövetséget. Ezzel egy szép reményünk ment füstbe.

Azután szóba került a jugoszláv orientáció terve, mely politikai célközösség hiányában arra vezethető vissza, hogy a világháború után a jugoszlávok megelégedtek a Magyarország rovására elkövetett rablásnak aránylag megszerényebb mértékével.

Beszélték az osztrákokkal való együttműködésről is, mely azonban egy legyőzött államnak, a német birodalomnak szolgálatába állított volna bennünket, egyelőre minden remény nélkül, hogy egy ily összeköttetés kül-

politikai gyümölcsseit belátható időn belül leszakíthatjuk volna. Nem lehet ugyan tagadni, hogy a német birodalom lesz bizonyos idő múlva Európa első állama, de ezt az időt mi nem várhattuk ki, mert addig tönkrementünk volna.

Végül valósággá vált az olasz—magyar barátsági szerződés, mely kétségtelenül kiemelt bennünket rettenetes politikai elzártságunkból s a magyarságot egy olyan magas kulturájú nemzettel hozta hivatalosan is baráti viszonyba, melynek politikai vezetője és politikai célkitűzései nekünk minden vonatkozásban rokonszenvesek.

Ujabbán már a francia orientációról is hallunk és olvasunk. Nagyon sokat kellene a világ sorának változnia, hogy ebből valami legyen.

MAGYARORSZAG HATALMI ALLASA

Az alábbiakban Európa államainak katonai-politikai helyzete alapján akarunk a külpolitikai orientáció kérdésével foglalkozni; abból a meggyőződésből kiindulva, hogy Pán-Európa megvalósulása nem is szép álmom és hogy Magyarország a trianoni békében elvesztett területét csak valamely fegyveres beavatkozás során nyerheti vissza. Nyilvánvaló, hogy Magyarország a trianoni békeszerződés területi rendelkezéseit önerőből nem változtathatja meg. Magyarország dolga azonban, hogy a jövő fegyveres hatalmi csoportosulások közül annak az oldalára álljon, aki politikai céljainak tisztaságával és határozottságával, valamint fegyveres erejével fogva reményt nyújt arra, hogy a mérkőzésben sikerrel állja meg helyét.

Megyén a nyáj

PALÓCVIRTUS EGY FELVONÁSBAN

Írta: SZILÁRD JÁNOS

SZEMÉLYEK:

Öregapó, juhászból lett falusi gazda.
Özvegy Fábriáné, leánya.
Juli, unokája.
Ferkó, a juhászegény.
Berecz, a falu leggazdagabb embere.
Sándor, ennek fia.
Örse néne.
Történik a háború előtt, a nagyrádi hegyek között

SZIN:

Egy parasztház udvara. Jobbról az egyszerű ambíttussal, amelynek ereszalján, az oszlopok között, száraz paprikafüzérek, lopótökök és cövekre aggatott köcsögök lógnak. A házon két ablak virágokkal, köztük a konyhaajtó. Az innesszó ablak alatt szalmafonatos lésza áll. Balról rozzant kerítés, pár csenevész akáccal, melynek gyér lombján át a falu mesze templomtornya és az uccának rövid darabja látszik. Háttul, a ház vége és a kerítés között, sövény zárja el az utat a kerttől, amelynek csenevész gyümölcsfáin túl egy közzell, meredek hegyoldal erdejé sötétlik, messze pedig ágaskodó, nagy hegyek ködlenek. A sövényen át szintén kiskapu vezet a kerthez. Minden nagyon egyszerű, nagyon tiszta, de nagyon szegény, mint a hegyvidé-

ki lakók egész élete. A bal hátsó sarokban egy keretes kút korhadt rájája látszik, amelyből kötél, vagy rud segítségével szokták a vizet huzni, a kút mellett vályu.

1. JELENET.

Öregapó, Fábriáné.

(Öregapó a kút mellett áll és hosszan mozdulatlanul bámul a hegyek felé. Fábriáné a konyhaajtó előtt, a pitvaron lisztet szitál. Csönd.)

ÖREGAPÓ (öreg, nagyon öreg, szegényes gazda): Rózs, te!

FABIÁNNÉ (szitál): Megen kalácsot eszik a monár disznaja a vámbul! (fújja a lisztet.) Ph! Ph! Tele van korpával... Szótt ke valamit?

ÖREGAPÓ (mozdulatlanul néz a hegyek felé): Nézted-e mit mond a kalandárium?

FABIÁNNÉ (szitál): Hogy essen a féreg a tolvaj körme alá Ph! Ph! No, nézd mán. Osztt én vagyok az oka, ha nem kelt meg a kinyér... A kalandáriumot kérdi ke? Tegnap este néztem. Aszongya, hogy ujhódig így marad, ha nem változik.

ÖREGAPÓ (mozdulatlanul): Száraz?

FABIÁNNÉ (szitál): Ph! Istentelen gazembere! Hogy nem akád valaki derék ember, aki vereskakast eresztene a házfődele alá... Hogy mondja ke? Száraz? Hát csakis száraz, ha eddig nem esett. Ph! (Csönd.)

ÖREGAPÓ (mozdulatlanul): Peggy közel szól a kolomp. Halod? (Messze kolompzó jön a hegyek felől.)

FABIÁNNÉ (szitál): Hogy legyen a lélekharangja annak a

lisztes haramiának! Ph! (Hirtelen lecsapja a szitát, csipőre teszi a kezét.) De meg annak a birkahájjal kipacemántolt kódis juhászegénynek is, aki folyvást a Julisunk körül besterkegyik! (Tovább szitál.) Még hogy közel szól a kolomp. Hát hogyné szóna közel, ha egyszer minden napszálltakor lehaítja a hegyről a nyáját, mer eszi a fene!... Ph!... (Csönd.)

ÖREGAPÓ (mozdulatlanul): Te, Rózs, Kódbé van a Szivszakasztó tejeje...

(A hegyen szól a kolomp.) FABIÁNNÉ (szitál): Hajja ke? Mán itt rázza a hideg a hegy oldalán. De meg is montam a számadó Viczián Andrásnak, hogy kisasszony napjára majd a Ferkó kipomádelt bajuszát nyirhatta le gyapju helyett, ha jobb dóga híján mindétig a vörös Lufej zsidó kocsmájába őrizi a flaskót! Mér nem néz utána?... Szabagyára hagyni az olyan naplopót?! Ph...

(Csönd.) ÖREGAPÓ (mozdulatlanul): Meg oszt a fecskék is alacsonyan járnak...

FABIÁNNÉ (szitál): Hát nem Isten ellen való vétek ilyen síheder barázdabillegetőre bízni a nyáját? Vagy tán azért tartya az uraság a juhászegényt, hogy hírbe hozza a rendes falubéli jányokot?! Ph!... Még hogy közel szól a kolomp!...

ÖREGAPÓ (nézi a hegyeket): Vihar lesz...

FABIÁNNÉ (szitál): Ph!... Vagy talán nem tudja mindenki, akinek egy csepp kis esze van, hogy mér itat a Ferkó eszténkint a községi kútná, mikor a patak vizé az akól alatt folyik?! Meg tán vak vagyok, hogy a Julisunk

nak is mindig akkor akad dóga a kertes alatt, amikor a hegyről legyün a kolomp?! (A hegyen kolompolás.)... Még hogy közel szól a kolomp! Fogadok, hogy a pesztra lányka most is... (Hirtelen nagy méreggel a kert felé kiabál.) Juli, teee... Juli, teee!... Süket vagy?... Hol vagy?... (Juli hangja a kert alól: Megyek mán, megyek!)

FABIÁNNÉ: Gyere is, te cudar, ha azt nem akarod, hogy leülsem a derekad!... (szitál.) Ph!... Beleböndültt abba a kódis zsellérbe, oszt nem gondója meg... (Leteszi a szitát összecsapja a kezét.) Teremtő jószágos Istenem az égbe, ha arra gondolok, hogy az a béka megnyalhatná mind a tiz újfát a Berecz Sándor után. Mer szép leginy, jó leginy, gazdag leginy, egyetlen gyereke az apjának...

Ha meg a jó Isten is úgy akarja, ahogy én, még az ősszel elviszi azt a vén uzsorást a száraz hektiká, oszt arra a gyönyörű portára, akár jómagunk is beleülhetünk!... Oh, oh... De szép porta... de szép porta... De szép porta... (Maga elé néz, gondolkodik.)

ÖREGAPÓ (indul az ambíttus felé. Feltartja a mutatójúját): En mondom, vihar lesz, én mondom, vihar lesz...

FABIÁNNÉ (merengve): De szép porta... (Baldogan, önfelédten.) Kénd édesapám, itt maranna őrizni a házat...

ÖREGAPÓ (fölrézzen, az asz szonyra néz, keserűen): Tán még ugatnék is, ha elég csönöt tud kapnék...

FABIÁNNÉ (észbekap, az apjára néz, durcásan szitál tovább): Ph!... Ph!

ÖREGAPÓ (háttal az asz szonyrak hirtelen leheveredik a lészára, pipál.)

(Csönd.)

FABIÁNNÉ (hirtelen felpattan.): Kend tán inkább szeretné, ha az a kódis zsellér lenne a Julisunk ura?

ÖREGAPÓ (bölcs nyugalommal): Ha az a kódis zsellér úgy megbecsüné Julit, ahogy én megböcsüttem az idesanyádat, — Isten nyugosztajja — mikor juhászegény koromba feleségül vettem...

FABIÁNNÉ: Hát csak pártfogója ke azt a börtöntöteléket! ÖREGAPÓ: Nono... En ennek se fogom a pátyát, meg a másik mellé se állok, csak azt mondom, hogy cifra szerszám-tul még nem könnyebb a szeker.

FABIÁNNÉ: Mán pegy én kikaparom a szemít annak a gyalázatosnak, ha ide mégegyszer betesz a lábát! Azé dógozott ke azézer életin át, akár csak egy barom, azér dógozott az uram egész életin át, akár csak, Isten nyugosztajja, két barom, meg azér vótam én is egész öregsegemig igavonó állat, hogy a két tulajdon kezünk drága, verítékes munkájába most beleüljön egy gyüttment juhászegény?

ÖREGAPÓ: Nono...

FABIÁNNÉ: Hát nem Isten ellen való vétek lenne egy kacsa-farokra kipomádelt bajusz kedvél egész élettire egy zsellér ódalához kötni azt a jányot? (Szitál.) Ph... Ph!... ÖREGAPÓ (hirtelen haragjal felkönyököl): Vót tán valami panaszod a házam tisztesség ellen?!

FABIÁNNÉ: Bolond ember az...

egyszer a kerék is magátul gurul!

ÖREGAPÓ (fokozódó haraggal): Keltél föl valaha éhesen a zsellér asztalátul?!... (Magából kikelve feláll.)... Te!... Te... (Elfogja a köbhögés.)... Minden asszonynak elmegy az esze, ha pénzszagot érez!... (Visszaül lehiggadva.)... Rózs! hát vót valami panaszod a Sziv szakasztó ódalán?... (Elkeseredett kézmozdulattal.) Bár ott őrizném még most is a nyáját! (Megdörzsöli a szemét, visszafekszik.)

FABIÁNNÉ (szitálás közben): De szép porta... de szép porta... de szép porta... (Csönd.)

ÖREGAPÓ (fátyolos hangon): Kislány vótá még, hoztad az ebédet a hegyre... (Nagy büszkeséggel.) Jó tejes uzorkát főzött ám az anyád!... Ameddig ettem, ott játszottál a kutyák között a fűbe, egyszer meg is kapta a kezedet a Csull... (Nagy büszkeséggel.) Fogós kutya vót a betyár lelki neki! Becsáltam a házbá, oszt dunyhával tömtem ki az ablakot, ha koloncot akartam tenni a nyakára! (Köhög, nevetgél.) Mer neki ugrott vóna...

FABIÁNNÉ (szitálás közben hangosan gondolkodik): Ágy-nak esik az irigységtől az egész falu!...

ÖREGAPÓ (mélázva): Sippal jártam (csendesebben), akár csak a Ferkó...

FABIÁNNÉ (szitálás közben): Ágy-nak esik az irigységtől az egész falu!...

ÖREGAPÓ (hirtelen haraggal felkönyököl): Vót tán valami panaszod a házam tisztesség ellen?!